

gen ikke er afsluttet, og overliggetiden for så vidt ikke er udløbet, cf den gældende sølovs § 131, stk. 1, andet punktum, som både ved aftalt overliggetid, og når overliggetiden følger af loven, knytter bortfragterens ret til at hæve til udløbet af lastetiden. I *stk. 2, første punktum*, bestemmes det derfor, at bortfragterens kan hæve eller erklære lastningen for afsluttet, hvis yderligere ophold vil medføre væsentlige tab eller ulempe, selv om befragterens betaler godtgørelse for overliggetiden. §§ 343 og 344 gælder i så fald tilsvarende, jf. *andet punktum*.

Til § 347. Anden forsinkelse

Stk. 1 afløser den gældende sølovs §§ 96, 99 og 109. I stedet for den detaljerede regulering i den gældende sølov, har udvalget fundet det hensigtsmæssigt at samle disse temmelig ensartede tilfælde i en fælles erstatningsbestemmelse. Når forsinkelse i lastehavn, efter at lastningen er afsluttet («detention»), eller på selve rejsen er forårsaget af forhold på befragterens side, har befragterens på samme måde som efter den gældende sølov et culpaansvar for det tab, forsinkelsen påfører bortfragterens, jf. *første punktum*. Befragterens vil i overensstemmelse med almindelige kontraktsregler have bevisbyrden for, at culpa ikke er udvist («præsumptionsansvar»). Tilsvarende ansvar har befragterens, når skibet bliver forsinket i lossehavn, fordi godset ikke kan losses på grund af manglende oplagsmuligheder, jf. *andet punktum* og § 337.

I modsætning til efter den gældende sølovs § 96, stk. 1, kan bortfragterens ikke kræve overliggetidsgodtgørelse, som han ville have kunnet efter denne bestemmelse for forsinkelse i lastehavn efter lastningen. Det følger af definitionen af overliggetid i § 325 sammenholdt med § 326. Baggrunden for denne ændring er, at overliggetid er knyttet til lastning. Erstatningen bør fastsættes uden hensyn til overliggetidsgodtgørelsen, hvadenten den er fastsat i aftalen eller beregnes efter § 326. Den gældende objektive regel om pligt til at betale overliggetidsgodtgørelse er efter udvalgets mening desuden urimelig streng overfor befragterens. Løsningen i udkastet indebærer endvidere en tilnærmelse til engelsk ret, jf. under bemærk-

ningerne til afsnittet om lastetid, s. 16 ff. ovenfor. For ophold i lossehavnen udover liggetiden kan bortfragterens kræve overliggetidsgodtgørelse, indtil godset er losset, jf. under bemærkningerne til § 334 om overliggetidens længde ved losning. Udkastet medfører derfor på den ene side, at befragterens får et ensartet ansvar for al forsinkelse efter lastning, og på den anden side, at modtagerens, som ikke er ansvarlig overfor bortfragterens efter § 347, må betale godtgørelse for overliggetid i lossehavn for at kunne kræve godset udleveret, jf. § 336, stk. 3. Bortfragterens vil imidlertid have tilbageholdsret i godset overfor modtagerens også for sit erstatningskrav mod befragterens, hvis modtagerens vil blive ansvarlig for kravet ved at modtage godset, jf. § 345, stk. 1, jf. § 270, jf. den gældende sølov § 251.

Udkastet regulerer ikke bortfragterens adgang til at hæve aftalen på grund af forsinkelse efter lastning eller på rejsen, som skyldes forhold på befragterens side. Dette spørgsmål må afgøres efter almindelige kontraktsretlige regler, og bortfragterens kan hæve, hvis forsinkelse udgør væsentlig kontraktsbrud.

Stk. 2 er en særregel for aftaler om konsekutive rejser. Ved konsekutive rejser opstår spørgsmålet om, i hvilken udstrækning misligholdelse med betaling fra befragterens side skal give bortfragterens adgang til at hæve aftalen for alle de resterende rejser. Som ved det tilsvarende spørgsmål for tidsbefragtning, mener udvalget, at en regel om, at enhver forsinkelse giver ret til at hæve, vil være urimelig, jf. § 382, og bemærkningerne til denne bestemmelse. Bortfragterens pålægges derfor at give befragterens en rimelig betalingsfrist, jf. *første punktum*. Betaler befragterens ikke inden fristens udløb, kan bortfragterens hæve eller standse opfyldelsen af aftalen, jf. *andet punktum*. Fordi der både med hensyn til størrelsen og forfaldstidspunktet for befragterens forpligtelser ved konsekutive rejser gennemgående er langt mindre klarhed og forudsigelighed end ved en tidsbefragters pligt til at betale tidsfragt, giver udkastet først bortfragterens ret til at standse opfyldelsen af aftalen, når betalingsfristen er udløbet. Af samme grund foreslås det ikke, at betalingsfristen skal være 72 timer. I